

ELK BEDRIJF, ELKE DOCENT EN ELKE STUDENT

Topsectoren voor alle opleidingen

TEKST
JAN NIJMAN
FOTOGRAFIE
STUDIO ANDRÉ
RUIGROK,
VAN HALL
LARENSTEIN

Verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven voor aantrekkelijker en beter onderwijs. Dit is een speerpunt dat voortvloeit uit het beleid voor de twee groene topsectoren: Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en Agrofood. Is alle aandacht nu gericht op een beperkt aantal opleidingen?

Het gaat erom dat groen onderwijs een brede voordeur naar de sector biedt

Binnen het groene domein is er wat ons betreft geen tweedeling in topsectoren en andere sectoren”, zegt Medy van der Laan, die positief staat tegenover het topsectorenbeleid. De Human Capital Agenda (HCA), een van de actielijnen voor de topsectoren Agrofood en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, is een model voor alle sectoren waarmee groen onderwijs te maken heeft, zo legt ze uit. Van der Laan is naast voorzitter van het bestuur van de AOC Raad trekker van de HCA. Hierin werken onderwijs en bedrijfsleven samen aan kwaliteitsverbetering van de opleidingen, betere afstemming op de arbeidsmarkt en imagoverbetering.

Verleiden

Veel projecten die aansluiten bij de HCA – te vinden op www.hca-agrofoodtuinbouw.nl – hebben betrekking op de opleidingen die passen bij de topsectoren: plantenteelt, veeteelt of voeding bijvoorbeeld. Dat zijn relatief kleine opleidingen waar arbeidsmarkt-krapte is; ze trekken weinig leerlingen en studenten. Wat betekent dat voor de andere opleidingen? Zoals diervverzorging, bos- en natuurbeheer, paardenhouderij. Zijn deze opleidingen die ogenschijnlijk niet direct aansluiten bij de topsectoren niet meer relevant?

“Natuurlijk is er nu extra aandacht voor opleidingen die aansluiten”, zegt Van der Laan. Bij beoordeling van ingediende projectvoorstellen voor de Kigo-regeling is

het ook een van de criteria, vult Gerlinde van Vilsteren aan, directeur van de Groen Kennis Coöperatie. “Maar,” zo benadrukken zowel Van Vilsteren als Van der Laan, “we maken ons sterk voor de hele breedte van het domein in groen onderwijs.”

‘Elk contact met een bedrijf kan bijdragen aan versterking van de doelstellingen van de Human Capital Agenda’

“Verbetering van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is een belangrijk aandachtspunt”, zegt Van Vilsteren. “Maar arbeidsmarkt-krapte is niet alleen een probleem in de opleidingen voor de primaire sectoren.” Het speelt ook in bijvoorbeeld opleidingen voor toezichthouder milieu & ruimte. Ze legt uit dat het om meer gaat dan die verbetering: “Je moet jongeren ook verleiden om groene opleidingen te volgen. Dat doe je niet alleen met teelttechnische opleidingen of een opleiding varkensfokkerij. Het is geen Chinese planeconomie. Een opleiding diervverzorging is ook nodig. Die raakt aan de veehouderij als het om bijvoorbeeld dierenwel-

Sector natuur en landschap

Derk-Jan Stobbelaar, programmaleider van het GKC-programma Natuur en Landschap – geen topsector – kan zich goed vinden in het model zoals Van der Laan dat schetst. “Ook wij zoeken de samenwerking met de praktijk, in ons geval zijn dat beheerorganisaties, gemeentes. Met hen werken we aan een duurzaam en groener Nederland, waarbij het niet alleen om ecologie gaat, maar ook om mensen en economische belangen. Met betrokkenen zoeken we bijvoorbeeld hoe we nieuwe verdienmodellen kunnen koppelen aan natuur. Hoe kunnen we werken aan economische duurzame oplossingen?” Stobbelaar moet als programmaleider erop letten dat de ingediende Kigo-

projectvoorstellen aansluiten bij de topsectoren. Dat is niet altijd makkelijk. “Je moet je soms in bochten wringen hoe je dat kunt doen.” Hij noemt als voorbeeld een project over natuurontwikkeling die kan bijdragen aan een betere veiligheid en productiviteit van de visserij. Dat project probeert aan te sluiten bij de topsector Water. “Het klinkt inderdaad wat gezocht,” erkent hij, “het is ook een zoektocht. Je vraagt je af hoe belangrijk het is. Maar de verbinding met het werkveld is waardevol. Vanaf het begin, al voor dat van een topsectorenbeleid sprake was, is dat een belangrijk doel van ons programma.”

Derk-Jan Stobbelaar: “Het is een zoektocht maar de verbinding met het werkveld is belangrijk”

zijn gaat. Zo laat je jongeren zien dat er interessante arbeidsperspectieven zijn.” Als voorbeeld van een ‘brede voordeur’ noemt Van Vilsteren de opleiding toegepaste biologie bij Hogeschool HAS Den Bosch, die veel studenten trekt die niet voor een andere groene opleiding zouden kiezen. Maar een deel van de afgestudeerden kiest nu wel voor een carrière bij bijvoorbeeld een veredelingsbedrijf.

Mensen

Het gaat erom dat groen onderwijs een brede sector laat zien, zegt Van Vilsteren: “We willen een brede voordeur bieden. Bovendien is de tuinbouw meer dan alleen teelttechniek. Het gaat ook om marketingtechnisch en creatief leren denken. Met alle aandacht op productie gaan we het niet redden.”

De Human Capital Agenda richt zich op samenwerking met de sector: bedrijven en instellingen. “De verbinding met het bedrijfsleven is essentieel”, vindt Van der Laan. Op regionaal niveau kunnen docenten met mensen uit de praktijk werken aan kwaliteitsverbetering van het curriculum of aan praktijkleren en samen nadenken over versterking van de economische kant van een opleiding. “De HCA kun je beschouwen als een model voor samenwer-

king dat voor alle sectoren interessant is. Het gaat niet zozeer om geld, maar om mensen. Samenwerking tussen mensen met de juiste passie kan bijdragen aan versterking van je onderwijs.”

Acties

Van der Laan denkt dat alle docenten van alle opleidingen zich kunnen laten inspireren door de acties die uit de HCA voortkomen. “Elke dag zou je als docent kunnen nadenken over wat je verbindt met bedrijven. Elk contact met het bedrijfsleven, tijdens stagebezoeken bijvoorbeeld, kan bijdragen aan versterking van de doelstellingen van de Human Capital Agenda. De sleutel ligt in handen van de docenten.”

Zij noemt een project waarbij leerlingen elke week praktijkles krijgen op een groot melkveebedrijf. Dat is een heel effectieve vorm van leren voor ze, boeiender ook. “Het probleem is dat dit alleen kan als een bevoegd docent de leerlingen begeleidt. Anders telt het niet als onderwijstijd.” Een van de acties die uit een project als dit voortvloeit is dat de AOC Raad werkt aan een versoepeling van de bevoegdhedenregeling. “Het gaat erom dat je gastdocenten uit het bedrijfsleven makkelijker kunt inschakelen.”

Topsectorenbeleid is geen abstract beleid, benadrukt Van der Laan. De topsectoren en de bijbehorende Human Capital Agenda richten zich op mensen, op samenwerking in de regio, op aanpassing van regelgeving en op de dagelijkse praktijk. “Topsectoren raken elk bedrijf, elke docent en elke student.”

De verbinding tussen bedrijfsleven en onderwijs was dan ook het centrale thema op het GKC Evenement Groen Verbindt, woensdag 25 april op de Floriade. ■

Kijk voor links naar de websites over HCA en topsectoren op www.groenonderwijs.nl > vakblad editie 5.